

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Kuidas taimekasvatusektor tulevikus hakkama võiks saada?

Madis Pärtel

Teraviljafoorum 2026

24.03.2026

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Täna

Riskid toidutootmisel

Keskkond ja kliima

Kuidas meil läheb?

Kuhu suunas liikuma peame?

Millised on riskid toidutootmisel?

Peamised väljakutsed

Kliimamuutustega kaasnevad
ekstreemsete
ilmastikusündmuste
sagenemine

Teraviljahindade volatiilsus

Sisendihindade volatiilsus ja
kättesaadavus

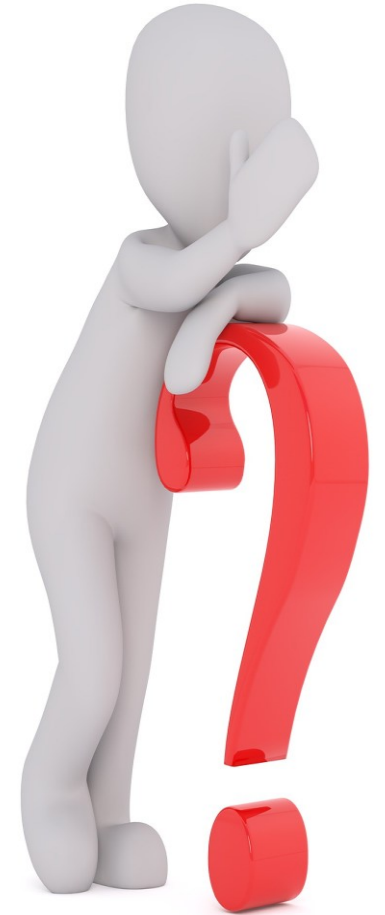
Taimehaiguste ja –kahjurite
levik

Umbrohutõrje ja
herbitsiidiresistentsus koos
teatud toimeainete
kasutamise piirangutega on
teinud umbrohutõrje kalliks ja
ebaefektiivseks.

Tööjõuvajadus, eriti hooajal,
kus kitsas ajaraamis on vaja
teha mitu tööd korraga

Taimkaitsevahenditele
seatud kasutuspiirangud (nt
toimeainete keelustamine,
pritsimisaja ja -tingimuste
nõuded)

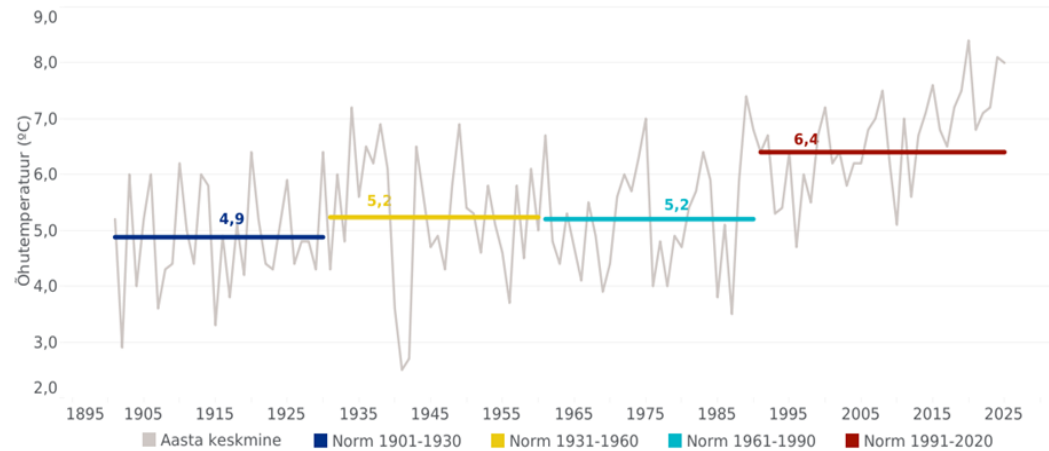
Poliitika ja regulatsioonid
(toetuste ja nõuete muutused,
TKV-te kasutuspiirangud,
keskkonnanõuded,
kliimakoostused,
kaubanduspoliitika jne)

Keskkond ja kliima: Kas suudame kohaneda ja hoida seda, mis on hästi?

Kliimamuutused

Eesti keskmine aasta õhutemperatuur

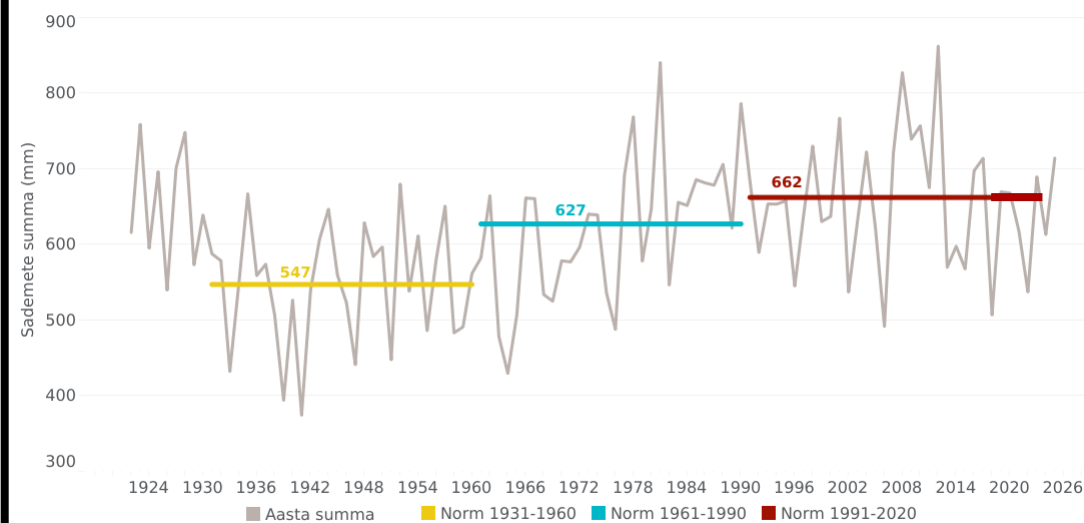
Andmed: Keskkonnaagentuur, 2025

Temperatuur keskised kõige enam kerkinud talvekuudel. Kevad- ja suvekuudel on muutused väiksemad ja ühtlasemad, kuid sügisel torkab silma märksa kõrgem temperatuuri tõus septembris

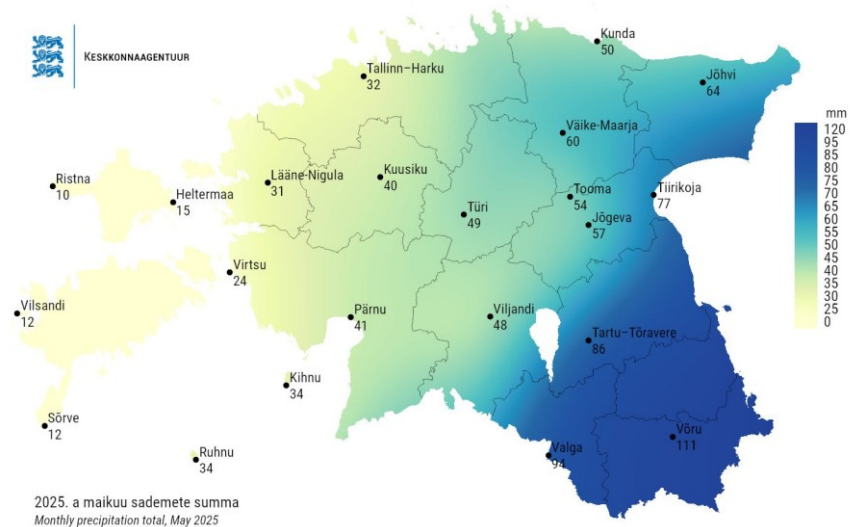
Sademe hulk on tõusnud 1961-1990 aastate keskmisega võrreldes 6%. Talved on muutunud sajusemaks (+21%) ja sügised jäänud kuivemaks (-5%).

Sademe erinevus piirkonniti suur

Eesti keskmine aasta sademete summa

Andmed: Keskkonnaagentuur, 2025

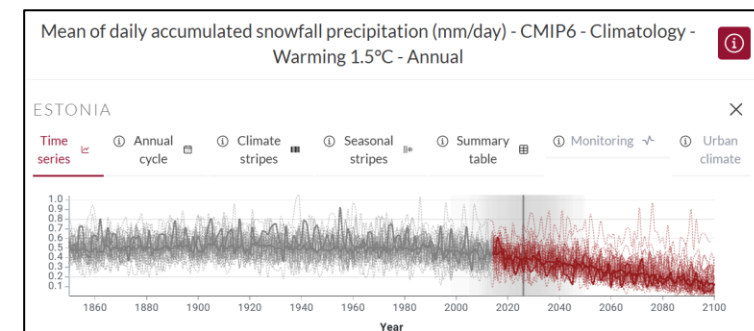
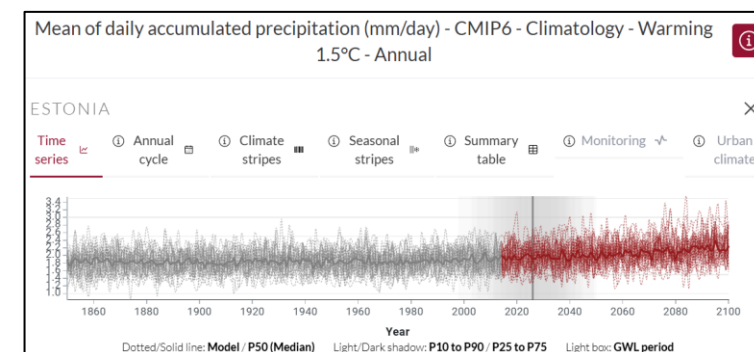
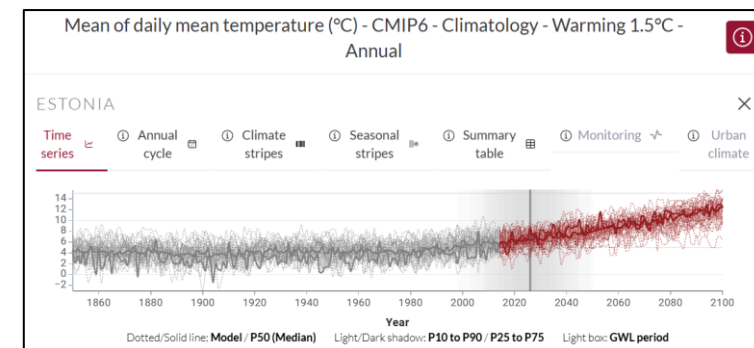

2025. a maikuu sademete summa
Monthly precipitation total, May 2025

Tulevikku vaatavalt

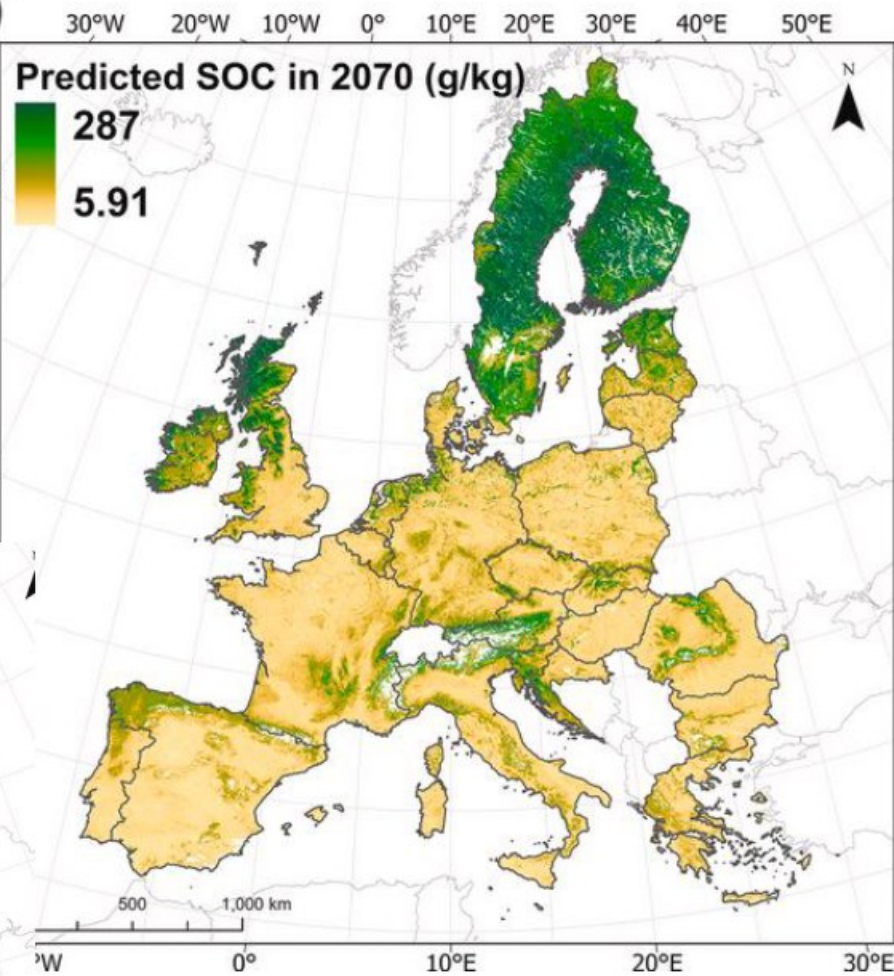
- Keskmise õhutemperatuur Eestis tõuseb sel sajandil: selgelt soojenemine on suurem talvel kui suvel muutes kuumad perioodid sagedasemaks ja pikemaks.
- Sademete hulk suureneb peamiselt külmal poolaastal, kuid jaotus muutub ebahühtlasemaks: talvised sademed kasvavad ja tugevad vihasajud muutuvad tõenäolisemaks, samal ajal võib suvel suureneda kuivade perioodide risk (rohkem “vihm tuleb korraga”).
- Lumikate väheneb ja lumega kaetud päevade arv kahaneb märgatavalt: talved muutuvad lühemaks ja rohkem sademeid tuleb vihmamana, eriti Lääne- ja Lõuna-Eestis; püsiv lumikate muutub harvemaks ning sulaperioodid sagednevad.

Allikas [Copernicus Interactive Climate Atlas](#)

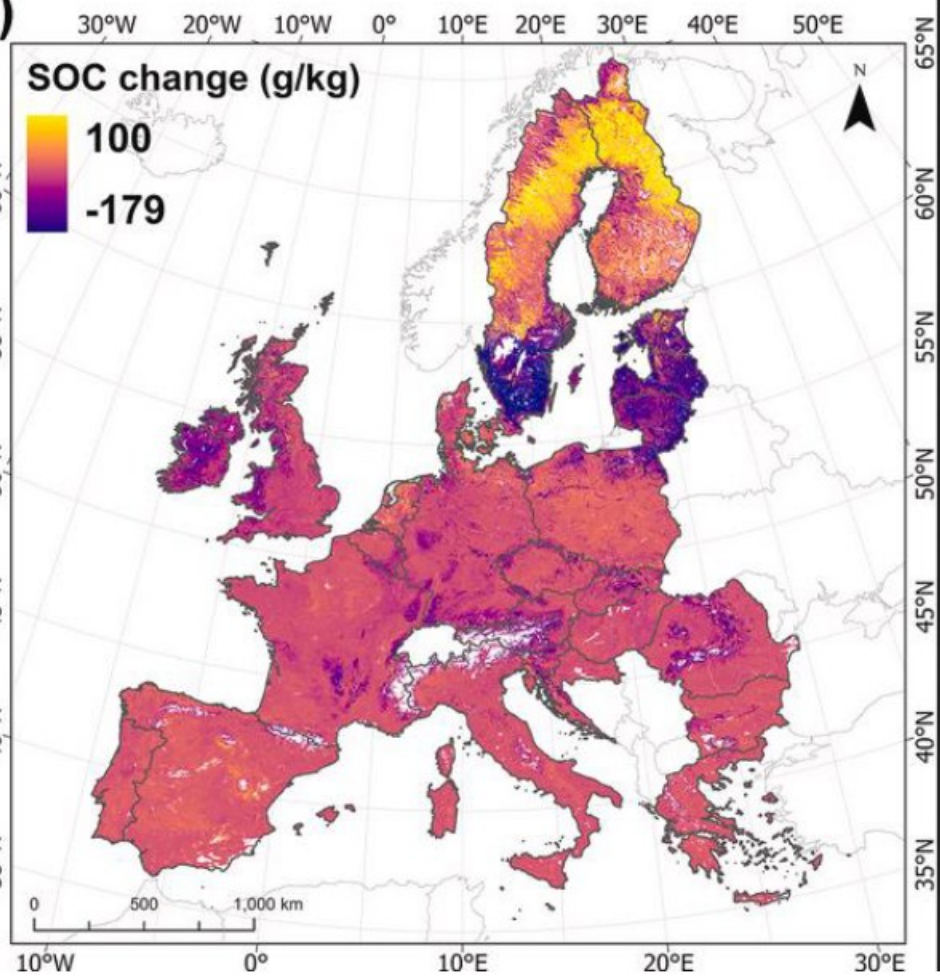

Corg sisalduse ja muutuse prognoos aastaks 2070

(a)

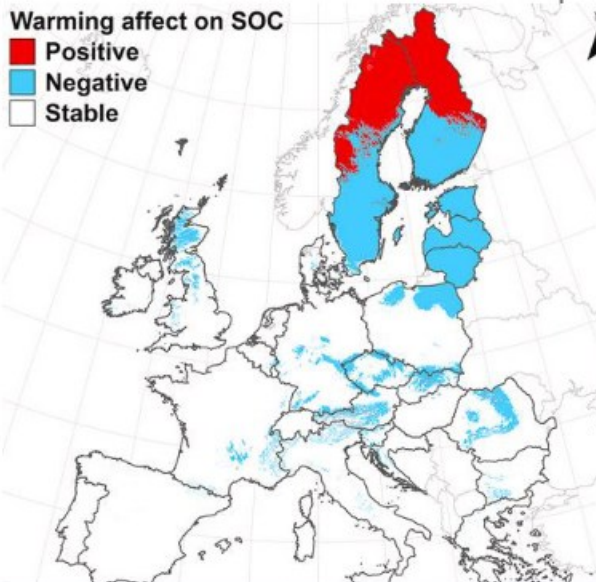

(b)

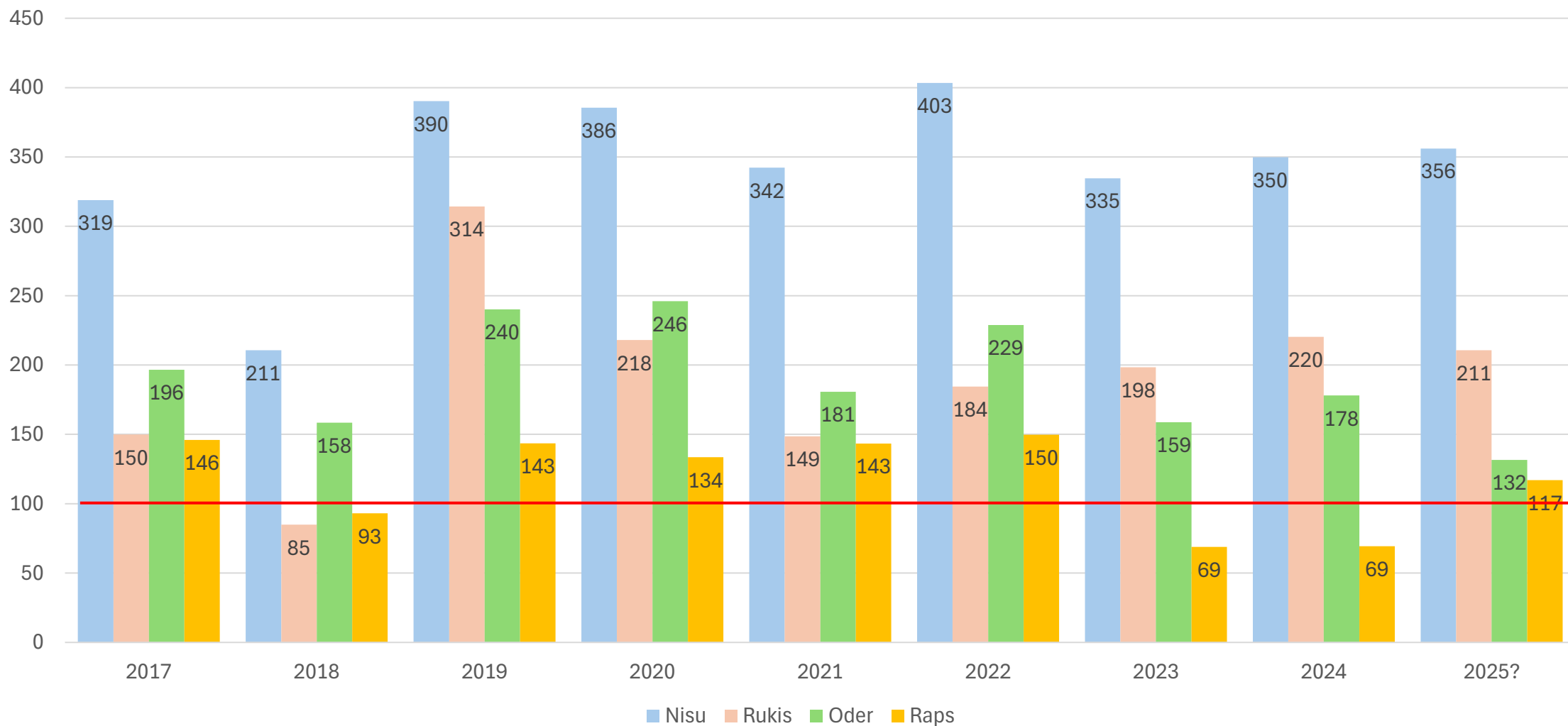
Warming affect on SOC

- Positive
- Negative
- Stable

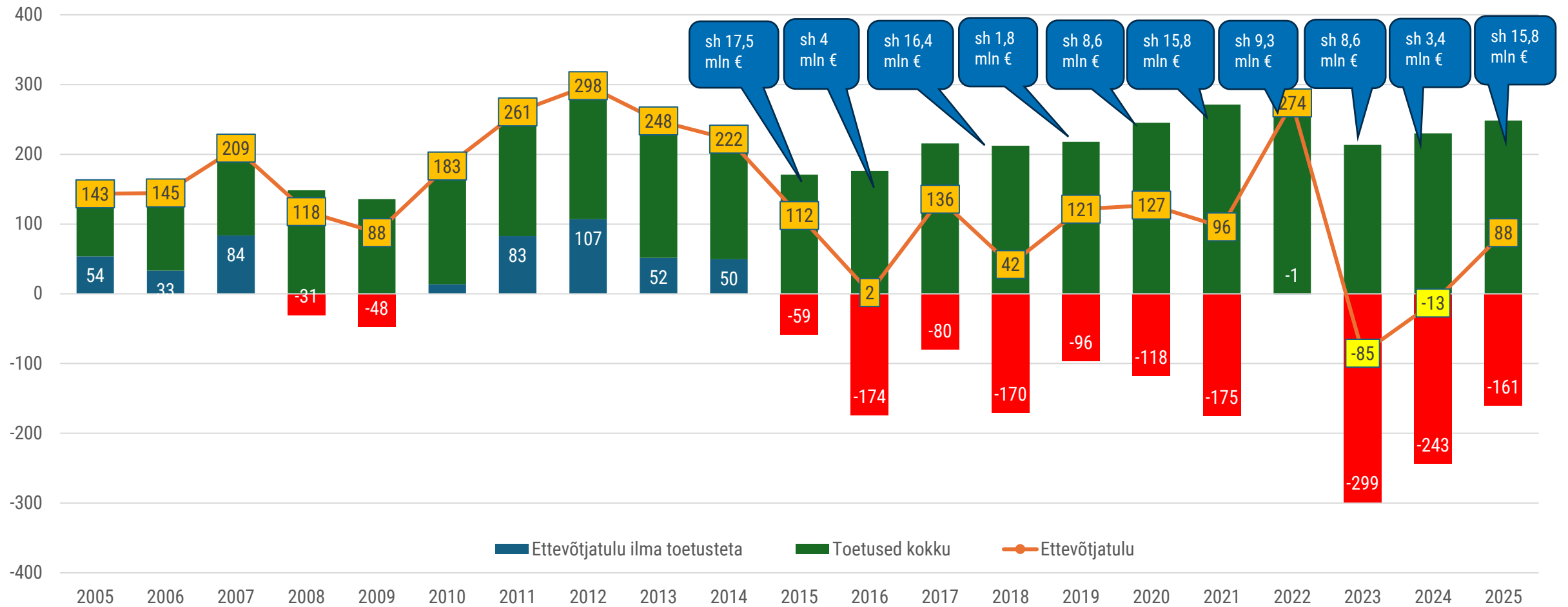

Kuidas meil läheb?

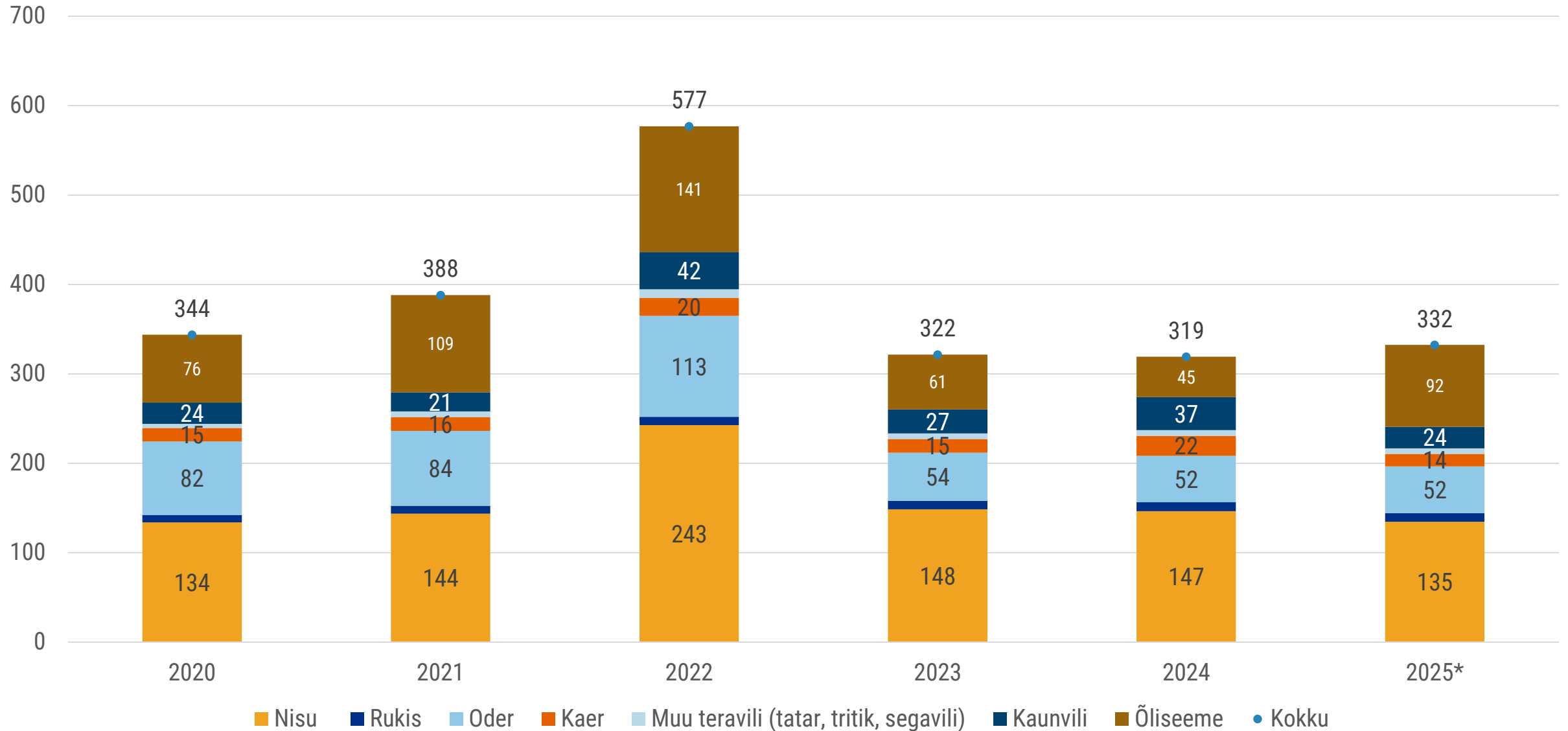
Teravilja ja rapsiga isevarustus (%)

Põllumajandussektori ettevõtjatulu

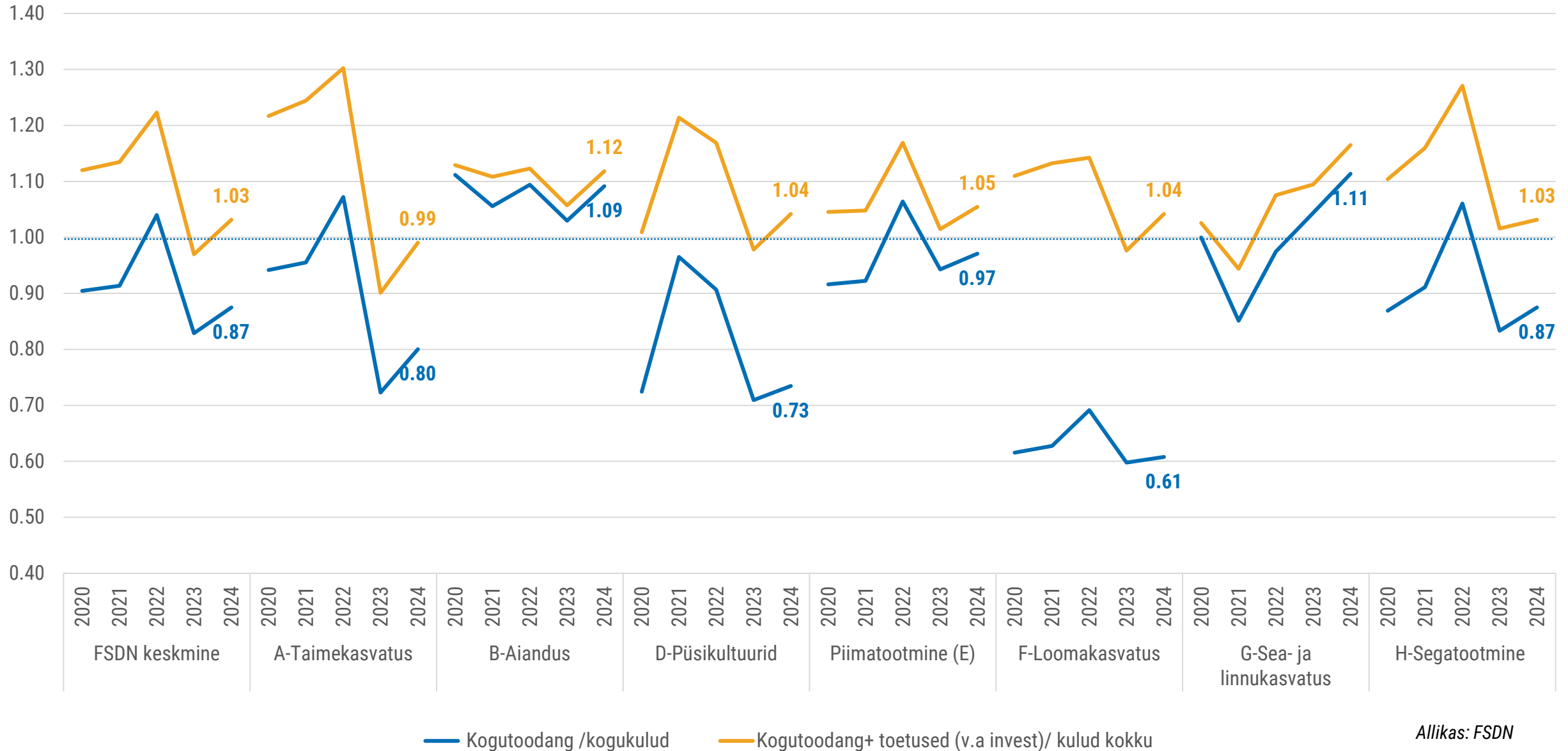
Teravilja, rapsi-rüpsi ja kaunviljade kogutoodangu väärtus

* esialgsed andmed

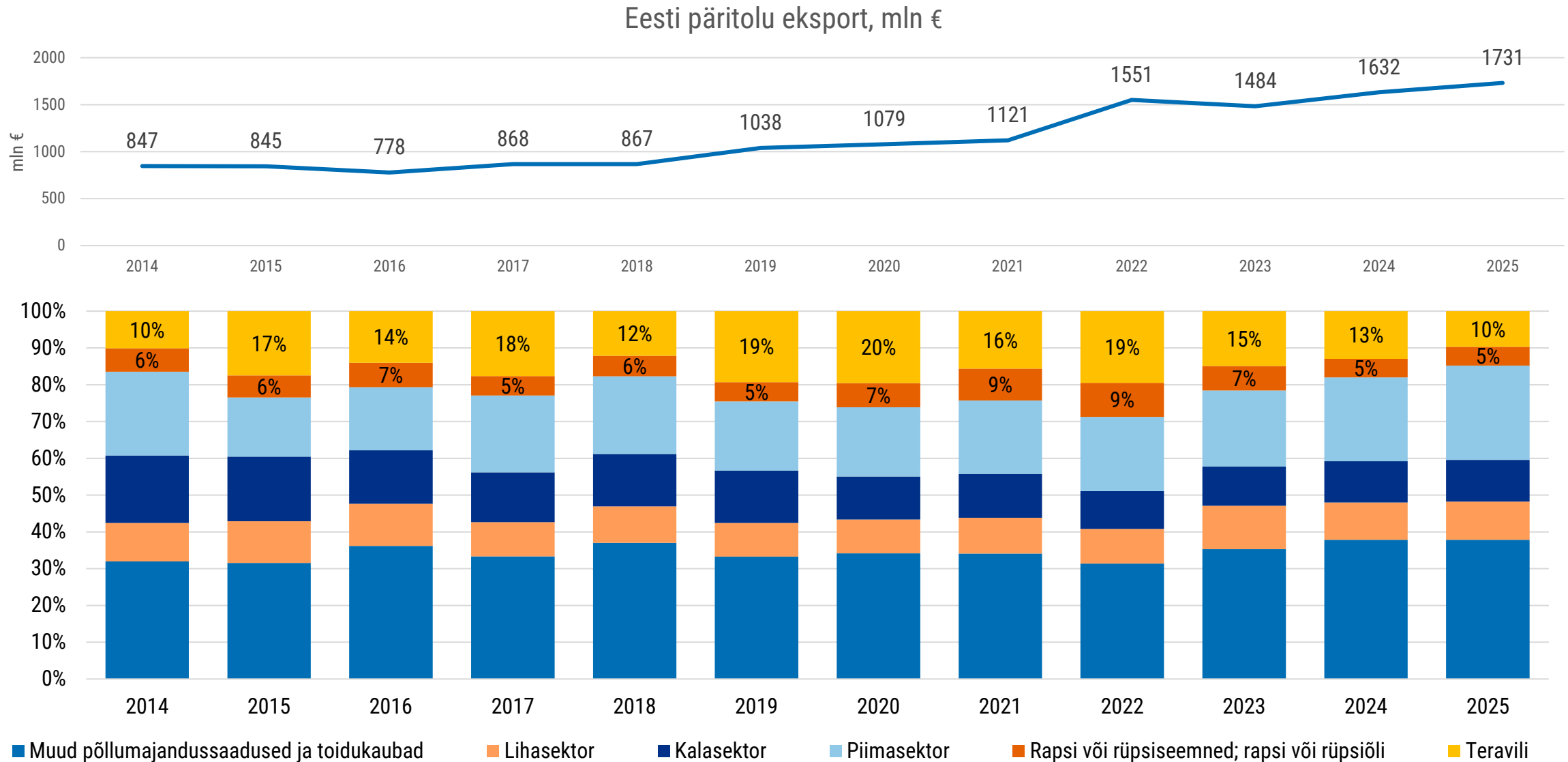
Allikas: Statistikaamet

Kuludega toimetulek erinevates tootmistüüpides

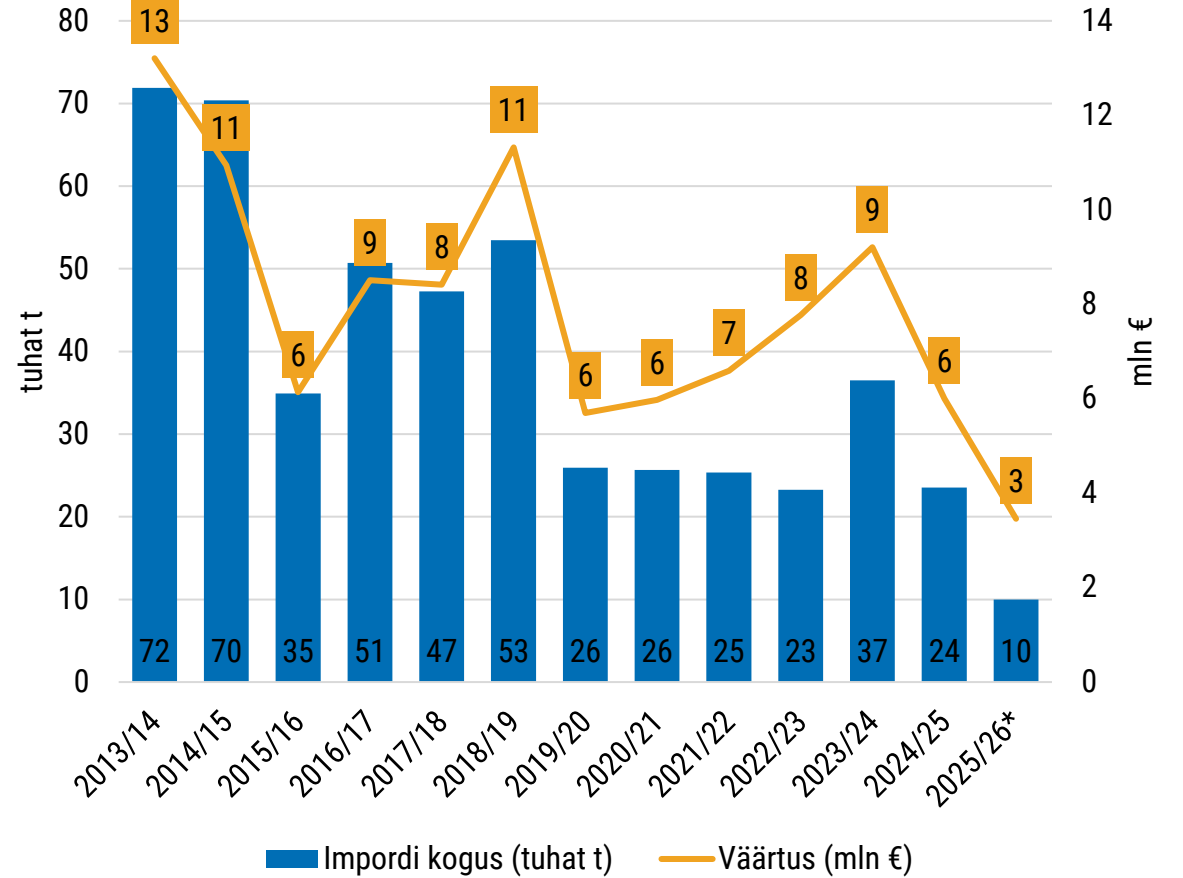
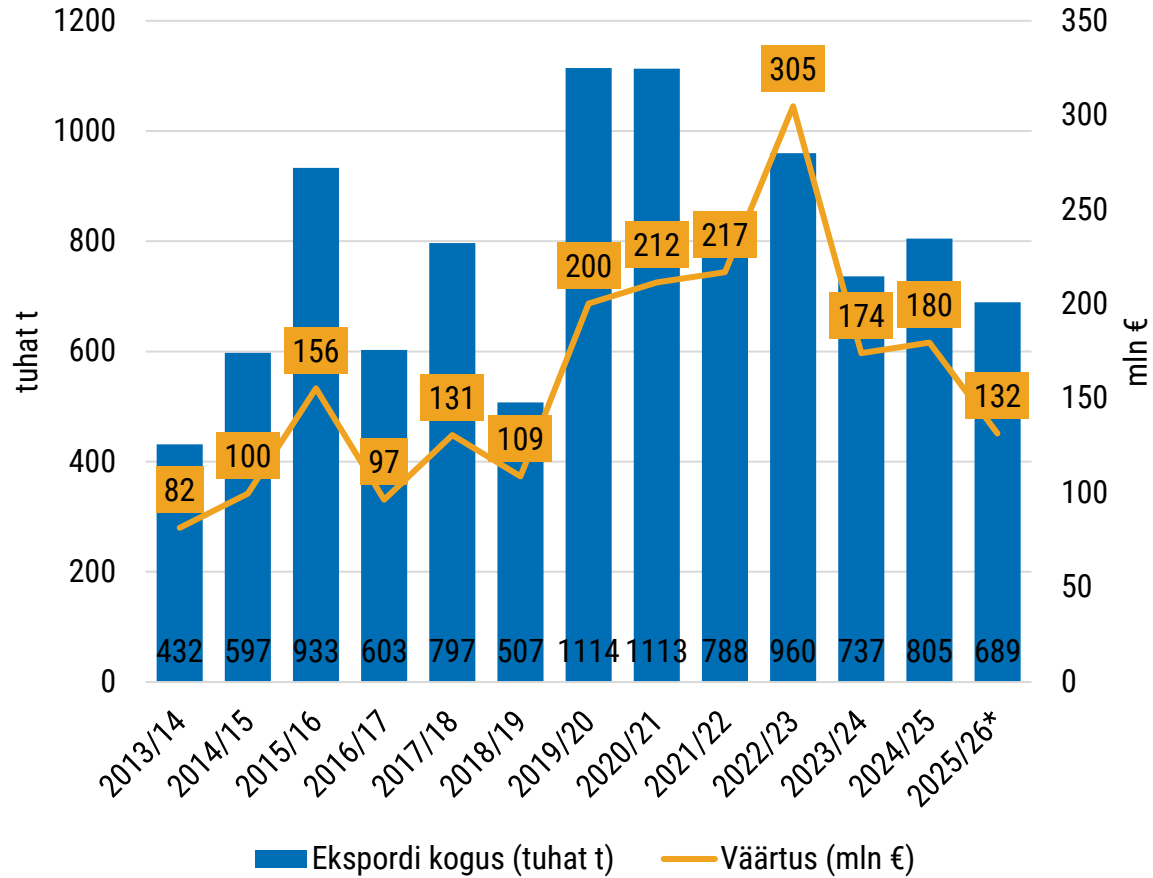

Allikas: FSDN

Teravilja ja rapsi osakaal põllumajandussaaduste ja toidukaupade ekspordis, %

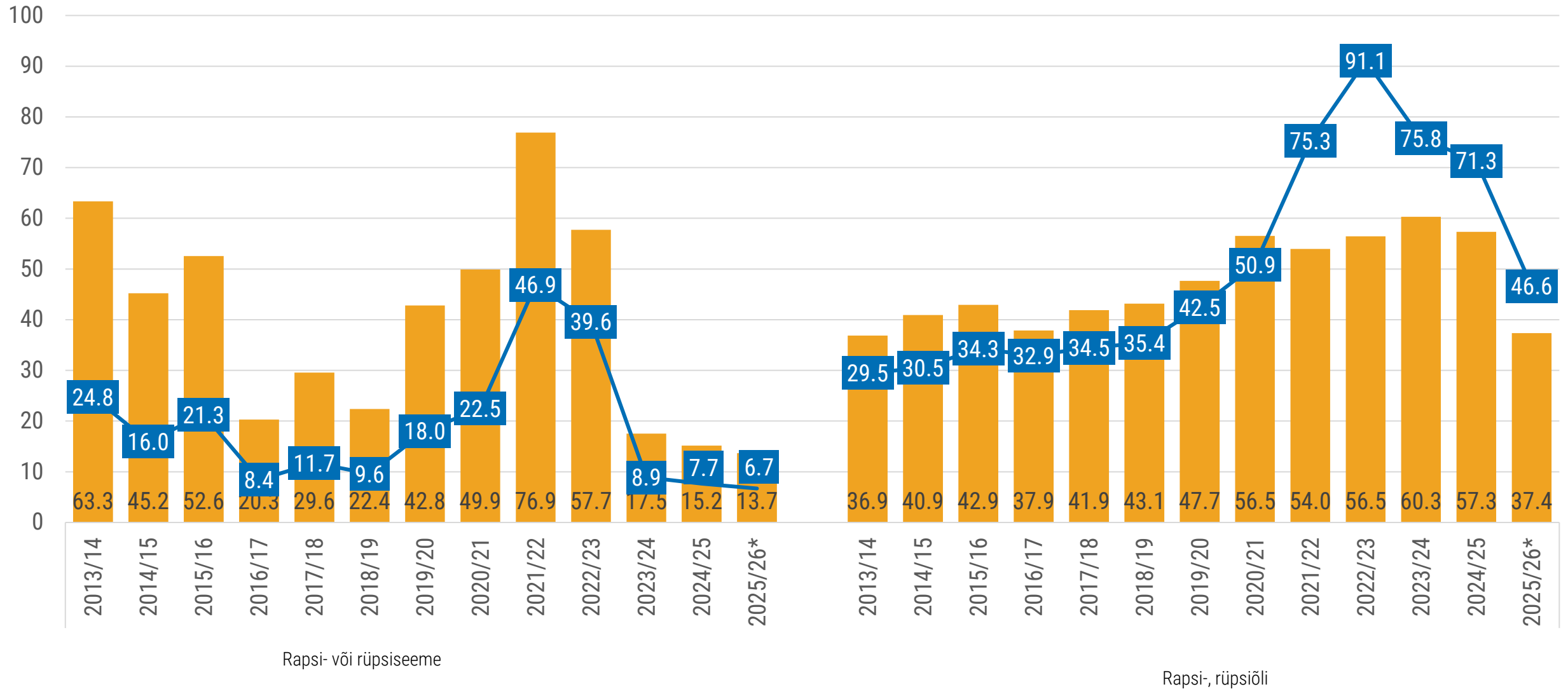
Teravilja väliskaubandus

*2025/26 saagiaasta 7 kuud

Allikas: Statistikaamet

Eesti päritolu rapsi- ja rüpsiseemnete ja õli eksport

*2025/26 saagiaasta 7 kuud

■ Kogus tuhat t — Kauba väärtus, mln €

Allikas: Statistikaamet

EU AGRICULTURAL OUTLOOK 2025-2035

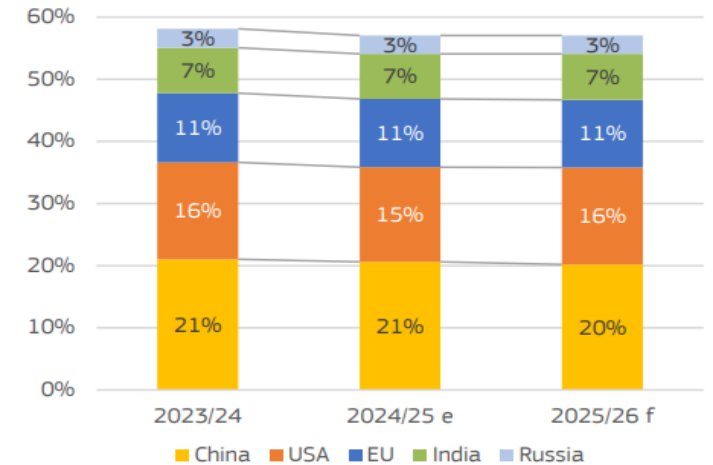
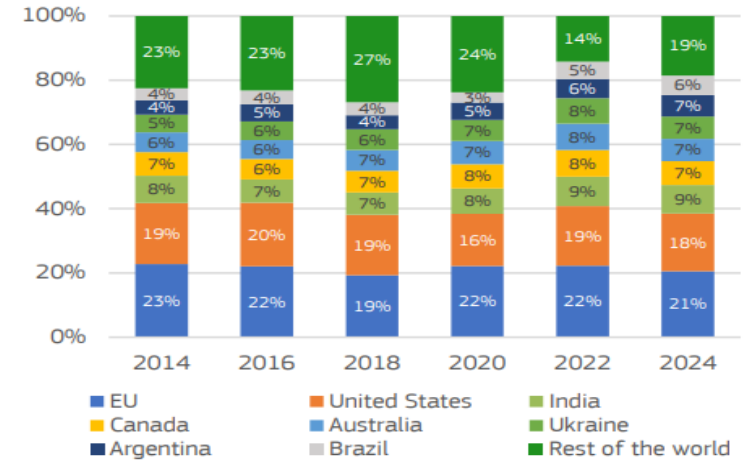
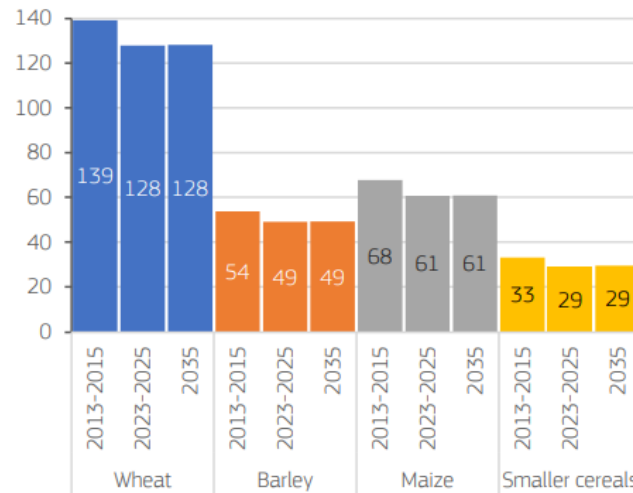
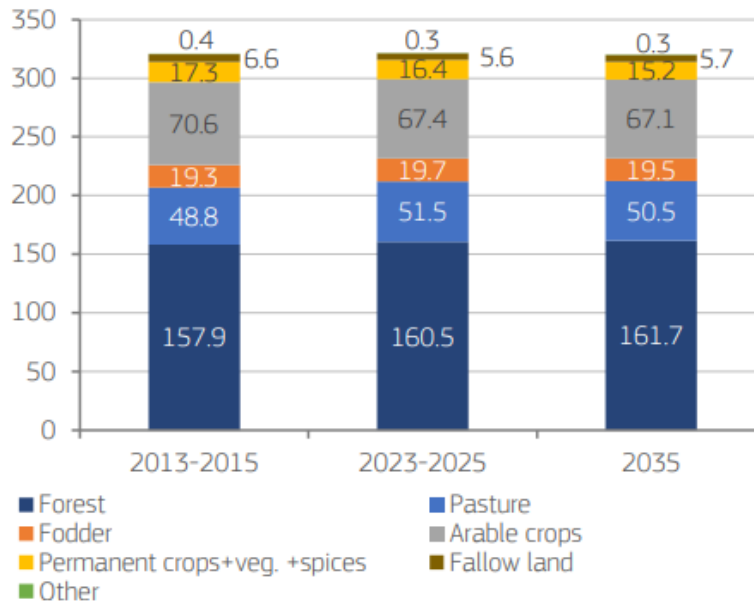
- Lähiaastatel saagikusi negatiivselt mõjutavad peamised tegurid on:

1) üha sagedasemad äärmuslikud ilmastikunähtused;

2) madalama saagikusega haritava maa-ala laienemine (nt mahepõllumaja

3) negatiivsed mõjud, mis tulenevad sisendite taskukohasuse

kättesaadavusest.

Võimalikud teed edasi

- Koostöö teiste toidusektoritega ja taastav põllumajandus
- Taimehaiguste ennetamine läbi parema prognoosimise võimekuse arendamise.
- Teadmusiirde tegevused ja innovatsioonikoostöö võimalused
- Digitaliseeritus ja automatiseerimine
- Kõrgem lisandväärtus, uued ärimudelid – fraktsioneerimine (tähts, kiudained, valk)
- Ringbiomajanduse lahendused (töötlemise kõrvalsaaduste väärimine)
- Sordivalik ja uued kultuurid